

Stanovisko odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra č. 28/2009

Označení stanoviska: Čestné občanství obce

Právní předpis: zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Ustanovení: § 36, § 84 odst. 2 písm. t)

Související práv. předpisy: - - -

Klíčová slova: čestné občanství

Datum zpracování: 1. listopad 2009, aktualizováno k 1. září 2018

Zpracoval: JUDr. Miroslav Brůna
projednáno s odborem legislativy a koordinace předpisů

Schválil: Mgr. Petr Prokop v. r., vedoucí oddělení dozoru
JUDr. Miroslav Brůna v. r., vedoucí oddělení legislativně-
právního
Ing. Marie Kostruhová, v. r., ředitelka odboru

Dotaz: *Je možné udělit čestné občanství obce posmrtně?*

Je možné udělené čestné občanství odejmout?

Má být problematika čestného občanství upravena obecně závaznou vyhláškou?

Stanovisko:

Udělování čestného občanství obce náleží do samostatné působnosti obce a podle § 84 odst. 2 písm. t) zákona o obcích do výhradní působnosti zastupitelstva obce. Institut čestného občanství obce je upraven v § 36 odst. 1 zákona o obcích. Zákon umožňuje udělit čestné občanství pouze fyzickým osobám. Předpokladem pro udělení čestného občanství jsou zásluhy o rozvoj obce, a to zásluhy významnou měrou. Kvantifikace tohoto předpokladu je však de facto neměřitelná a v podmínkách různých

obcí neporovnatelná, takže záleží jen na příslušném zastupitelstvu, jak se s ním vypořádá.

Není nezbytné organizační ani věcné otázky spojené s udělováním čestného občanství řešit formou právního předpisu (obecně závazné vyhlášky). V obecně závazné vyhlášce nelze pro absenci výslovného zmocnění stanovit žádné povinnosti směřující navenek (mimo orgány obce). Pro udělování čestného občanství může zastupitelstvo obce přijmout vnitřní pravidla, event. věc řešit případ od případu, protože udělování čestného občanství jistě není na denním pořádku a jeho udělení není vázáno na žádné termíny, jejichž dodržení by bez předběžné formální písemné připravenosti mohlo být ohroženo.

Určitá oprávnění osob, kterým bylo čestné občanství uděleno, jsou oprávnění nepřenositelná a vázaná výhradně na tyto osoby (to vyplývá z pojetí celého institutu). Jestliže držitel čestného občanství zemře, zmíněná oprávnění na nikoho nepřecházejí. Způsobilost vykonávat je či nikoliv však nemá žádný vliv na to, že oceněná osoba zůstává čestným občanem obce i po své smrti. Protože zákon neupravuje odejmutí čestného občanství ani jeho právní osud po smrti oceněných osob, je zcela v kompetenci zastupitelstva obce, jaká pravidla pro tyto případy přijme nebo jak bude jednotlivé případy ad hoc řešit.

Z výše uvedených důvodů činíme jediný závěr. **Obec může udělovat čestné občanství buďto jen živým osobám, nebo jen zemřelým osobám, anebo živým i zemřelým osobám, případně nemusí svého oprávnění k udělování čestného občanství využívat vůbec. Svůj postup může realizovat zcela spontánně nebo na základě formálních pravidel, pro něž zákon nestanoví žádnou povinnou formu.** Z těchto tezí vychází při hodnocení věci odbor dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra jako orgán dozoru nad zákonností v činnosti územních samosprávných celků.

Poznámky:

- stanovisko popisuje právní stav ke dni zpracování (aktualizace)
 - stanovisko není právně závazné, neboť k závazným výkladům je oprávněn pouze příslušný soud
-